

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดภาวะเยื่อหุ้มสมองอักเสบจากผู้ป่วยโรคติดเชื้อสเตรปโตค็อกคัสซูอิส พื้นที่ภาคเหนือ ประเทศไทย

Factors Associated with *Streptococcus suis* Meningitis among Patients in Northern Thailand

วาที สิทธิ พ.บ., ส.ม., วว. เวชศาสตร์ป้องกัน
(แขนงระบาดวิทยา)

Wathee Sitthi M.D., M.P.H., Dip. Thai Broad of
Preventive Medicine (Epidemiology)

นภักสรณ์ บงจกร กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

Naphaksorn Bongjaporn M.Ed. (Education Technology)

วรรณภา ฉลอม วท.บ. (สาธารณสุขศาสตร์)

Vannapa Chalom B.Sc. (Public Health)

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่ กรมควบคุมโรค

The Office of Disease Prevention and Control No.1 Chiang Mai, Department of Disease Control

Received: Jul 23, 2020

Revised: Sep 24, 2020

Accepted: Oct 8, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลทางระบาดวิทยาของภาวะเยื่อหุ้มสมองอักเสบในผู้ป่วยโรคติดเชื้อสเตรปโตค็อกคัสซูอิสและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยรวบรวมข้อมูลผู้ป่วยโรคติดเชื้อสเตรปโตค็อกคัสซูอิส 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน จากข้อมูลรายงานการสอบสวนโรคและฐานข้อมูลของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2560 ถึง 31 ธันวาคม 2562 และวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยสถิติถดถอยพหุคูณ logistic ผู้ป่วยจำนวนทั้งหมด 45 ราย เป็นเพศชาย 39 ราย (ร้อยละ 86.7) อายุเฉลี่ย 56.5 ± 14.6 ปี อาการและอาการแสดงที่พบมากที่สุด คือ ไข้ ร้อยละ 91.1 รองลงมาได้แก่ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ การได้ยินลดลง และคลื่นไส้/อาเจียน พบร้อยละ 57.8, 53.3, 35.6 และ 28.9 ตามลำดับ และพบว่าภาวะเยื่อหุ้มสมองอักเสบเป็นภาวะที่พบได้มากที่สุด ร้อยละ 57.8 ของผู้ป่วยโรคติดเชื้อสเตรปโตค็อกคัสซูอิส เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะเยื่อหุ้มสมองอักเสบในผู้ป่วยโรคติดเชื้อนี้ (26/45 ราย) พบว่า การดื่มสุราและการรับประทานลาบหมูดิบมีโอกาที่จะเกิดภาวะเยื่อหุ้มสมองอักเสบเป็น 8.25 เท่า (ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95: 1.36-50.13) และ 7.72 เท่า (ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95: 1.28-46.64) ตามลำดับ ภาวะเยื่อหุ้มสมองอักเสบเป็นภาวะที่พบบ่อยที่สุดที่เกิดจากการติดเชื้อสเตรปโตค็อกคัสซูอิส ในภาคเหนือตอนบน การดื่มสุราและการรับประทานลาบหมูดิบเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเกิดภาวะนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการรณรงค์ป้องกันทางด้านสาธารณสุขต่อไป

คำสำคัญ: สเตรปโตค็อกคัสซูอิส, เยื่อหุ้มสมองอักเสบ, ภาคเหนือ, ประเทศไทย

ABSTRACT

A cross-sectional descriptive study was to explore epidemiological characteristics of *Streptococcus suis* meningitis and their associated factors. The *S. suis* infection reported cases in 8 provinces in Northern Thailand between January 1, 2017 and December 31, 2019 were recruited. Their outbreak report, case investigation report and outbreak data in the database system of Office of Disease Prevention and Control No.1, Chiang Mai were collected and reviewed. Potential factors of *S. suis* meningitis were identified by using univariate and multivariate analyses. Of 45 patients with *S. suis* infection, 39 (86.7%) were male and the mean age was 56.5 ± 14.6 years. Most common signs and symptoms were fever (91.1%) followed by headache (57.8%), muscle pain (53.3%), hearing loss (35.6%), and nausea/vomiting (28.9%). Meningitis (57.8%) was characterized the most common clinical manifestation. We used the multivariate analysis to identify associations of factors from 26/45 patients (57.8%) with *S. suis* meningitis that showed the adjusted odds ratio (OR) of alcohol drinking was 8.25 (95% CI = 1.36-50.13) and raw minced pork consumption was 7.72 (95% CI = 1.28-46.64). Conclusion was that an alcohol drinking and raw minced pork consumption were significantly associated with *S. suis* meningitis. These factors may be useful for further public health prevention campaigns.

Keywords: *Streptococcus suis*, Meningitis, Northern, Thailand